

RISTO MIETTINEN

**NOPEAT
TAPPAVAT
HITAAT**

AULA & CO

ISBN 978-952-364-412-0

© Risto Miettinen ja Kustannusosakeyhtiö Aula & Co, 2023

Kansi: Jussi Kaakinen

Paino: Tallinna Raamatutrükikoda

Kustannusosakeyhtiö Aula & Co
Kalevankatu 34, 00180 Helsinki
aulakustannus.fi

Omistaminen merkitsee vain huolia
ja matkalaukkuja,
joita joutuu kantamaan mukanaan.

*Pikku Myy**

* *Lainaus on internetissä merkitty Pikku Myyn sanomaksi,
mutta onko se sitä?
– Risto Miettinen*

1

Öljynjalostamon valot hehkuvat sameana, keltaisena ja tuhruisena puolikuuna, joka on takertunut lounaisen horisontin reunaan. Tuuli käy kaakosta, ei onneksi mereltä, mutta on silti märkä ja viiltävän kylmä. Se humisee havupuiden latvoissa ja hypistelee kuivia lehtiä. Mökkiä ei erota öljyisen, mustan pimeyden seasta. Laituri keinahtaa ja narahtaa. Sen kupeelle kytketty vene kolahtaa lepuuttajia vasten. Tuoksuu talven tuloon alistuneelle metsälle, mätäneville kaisloille ja merelle.

Kuolemalle.

”Sinä tiesit pelisäännöt. Olet pelannut tätä peliä koko ikäsi. Tiesit mitä luottamus tarkoittaa ja miten vasikan käy. Tai niin minä ainakin kuvittelin, että olet mies, et mikään petturi, et mikään haiseva rotta. Mutta sinä kusetit väärää miestä.”

Tuuli nielee osan korvan juuressa sihisevistä sanoista, sylkipisararat roiskuvat.

”Kuvittelitko tosiaan, että kiemurtelet tästä kuiville noin vain? Luulitko oikeasti voivasi vedättää minua, vitun vasikka? Mutta näin tässä nyt käy.”

On turha sanoa mitään. Suussa maistuu veri, ja kipu sykkii silmäkulmassa sydämen tahtiin. Vasen kylki on kuin tulella potkujen jäljiltä. Päässä humisee.

”Pelkäätkö sinä?”

Sanoja on vaikea muodostaa. Ne takertuvat kurkkuun ja pihi-sevät ulos työläästi.

”Mitä se hyödyttäisi? Mutta ... röökin minä voisin kyllä vielä polttaa.”

”Viimeisen röökin? Okei.”

Karhea nauru sekoittuu tuuleen ja pimeydestä sukeltaa käsi, joka asettaa savukkeen huulille. Kaasusytytin leimahtaa kämminen suojassa ja sokaisee silmät, joihin on kihonnut jotain märkää.

Vain vasen käsi on vapaa. Oikeaan ranteeseen on kiinnitetty käsiraudoilla paksu riimu, jonka toinen pää on kieputettu jalkojen ympärille. Tupakka maistuu paskalta ja palaa tuulessa nopeasti, vaikka hän yrittää pitää sitä tärisevän kämminen suojassa. Murtuneet kylkiluut saavat yskimään, ja kipu säkenöi kaikkialla.

Pää tuntuu tyhjältä, ja turtumus valuu vartalon läpi kuin talvinen merivesi. Silmissä ei vilise mitään lyhytfilmiä elämästä. Ei kirpeitä muistoja, ei katumusta, ei ajatuksia. Pelkokin on kadonnut. Hän oli nähnyt tämän kaiken kerran jo unessa, tajunnut, että näin kaikki luultavasti päättyisi.

Hän heittää tumpin menemään, ja se kieppuu tuulessa, kunnes katoaa pimeyteen. Toinen laiturilla seisovista miehistä napsauttaa käsiraudan myös vasempaan ranteeseen. Riimu kalisee.

”No niin. Taitaa olla aika.”

Pistoolin piippua ohimolla ei tunne, sen vain aavistaa.

Se oli tässä.

Viimeinen ajatus.

Laukausta hän ei enää kuule.

Tapahtui aiemmin maaliskuussa 2004

Helsinki

2

Tähdet kahisevat usvan seassa jääkylmällä taivaalla, mutta horisontissa erottuu jo himmeä, kytevä nuotion hehku.

Kerrostalojen ikkuna-aukkoihin poksahtelee uusia valoneliöitä, suihkut kohisevat, ja kahvinkeitTIMET kurnuttavat. Toimistokolossit odottavat vielä pimein kasvoin, mutta lähiöiden parkkipaikoilla talvitamineissaan vaappuvat hahmot hyökkäävät epäroimättä tuulilasien kimppuun jäälastoineen ja hukkuvat pakokaasupilviin. Autojonot tiivistyvät valokäärmeiksi ja lähtevät luikertelemaan kohti keskustaa. Ajatus kesästä – jos se nyt edes kenenkään mieleen tänään juolahtaa – tuntuu unikuvalta.

Unessa Olli juoksee tulessa humisevassa koivikossa. Taivas kaartuu silmiä kirvelevän sinisenä ja on täynnä pääskysyä. Valkoisten runkojen seassa vilahtelee tumma hahmo, mutta välimatka ei lyhene, se kasvaa.

Äkkiä herätyskellon pahansuopa pirinä rikkoo unen ja tempaisee hänet talviaamuun.

Pimeää ja viileää. Liikenne humisee ulkona. Hän kääriytyy rusuiseen aamutakkiin, laahustaa kylpyhuoneeseen, sitten keittiöön. Hän on nähnyt saman unen monta kertaa, ja unessa hän tietää, ketä yrittää turhaan tavoittaa, mutta ei saa sitä koskaan mieleensä herättyään.

Olli pyyhkii unen pois mukillisella mustaa kahvia ja paahtoleivän palalla. Vilkausu kaihdinten välistä alas pakkasusvaiseen

Topeliuksenpuistoon vahvistaa meteorologin eiliset väitteet iltautisissa.

Puolen tunnin päästä hän laskeutuu Lasipalatsin edessä Mannerheimintiellä viimeisenä ratikasta juuri kun punainen valo pysäyttää autojonon ja liittyy suojatien yli virtaavaan toppatakien pulleaan mereen.

Kadunkulmassa seisovan kolmiopilarin otsikossa on kuusi sanaa. Olli ei ollut niihin täysin tyytyväinen, kun kirjoitti ne, mutta nyt, lopullisella paikallaan, ne näyttävät paljon paremmilta, oikeilta.

Hän tuijottaa mainosta hetken ennen kuin jatkaa matkaa hengitys huuruten, kääntyy Simonkadulle ja seuraavasta kulmasta Yrjönkadulle. Viluisen aamuauringon ensimmäiset säteet tunnustelevat varovasti kattojen ulokkeita ja torneja kuin ohuet kylmät sormet, mutta katukuiluun ne eivät vielä ulotu.

Perille päästyään Olli työntää ura-avaimen tutun ulko-oven lukkoon ja tempaisee pipon päästään hississä. Pakkanen on laikkuttanut neliskulmaisen naaman punakirjavaksi. Olli pyyhkäisee nenänpäässään kiiltävän tipan kintaaseen, tuijottaa kuvaansa peräseinän peilistä ja kuuntelee, kuinka hissi valittaa kuin vilustunut noustessaan viidenteen.

Maaliskuu, harmaa alue talven ja kevään välissä, on vasta alullaan. Päivät pitenevät, lämpenevät, hauras toivo herää. Ehkä tämä pakkasyö on talven viimeinen vastahyökkäys.

Hissi pysähtyy nytkähtäen.

Mainostoimisto valvoo myöhään ja nukkuu myöhään. Vain toimitusjohtajan harmaan, savulasisen oven läpi kajastaa himmeää valoa. Olli astelee verkkaisesti halki pimeään aulan ja pohottaa ulkomainokseen painettua otsikkoa: *Suomalainen on kylmään ja pimeään syntynyt.*

Niiden alle hän tammikuussa kirjoitti: *Tavoittelee silti onnea ja tyytyy vähempään. On joka hetki sydämenlyönnin lähempänä kuolemaa.* Hän poisti nuo kaksi viimeistä lausetta ennen kuin tulosti otsikon. Ei sellaista voi kirjoittaa mainoksiin.

3

Helsinki väreilee pakkasen kynsissä, ja takkuisia, laihoja jalaspilviä, kuin musteeseen kastettuja pumpulin riekaleita, joiden yläreunoihin kylmä aurinko piirtää kultatussilla hennon reunuksen, vaeltaa verkkaisesti kohti itää. Ikkunasta avautuvaa kattomerta peittävä lumivaippa tuo mieleen kubistisen maalauksen. Sen takaa häämöttää jään liikkumattomaksi puristama Suomenlahti.

Lennart asettaa akun ja prepaid-kortin halpaan perusnokia-laiseen, jolla hän pitää yhteyttä kuun pimeälle puolelle, ja näppäilee PIN-koodin. Puhelin herää eloon ja piippaa.

Viesti on lyhyt, hiukan sekava, kömpelösti kirjoitettu. Niin kuin aina. Rivien välistä kurkkii epäluulo.

Lennart lukee sen vielä kertaalleen, miettii hetken ennen kuin nakuttelee lyhyen vastauksen. Sitten hän poistaa viestit, sulkee puhelimen, irrottaa kortin, lukitsee puhelimen pöytälaatikkoon ja sujauttaa kortin lompakkoon.

Kahvi mustassa mukissa on jäähtynyt, ja hän tyrkkää sen kauemmas, nojaa leukaa kämmeniin ja nauttii varhaisaamun viimeisistä hiljaisista minuuteista.

Hän on tuijottanut kauan tätä maisemaa, jota valo, sää ja vuodenajat muokkaavat väsymättä, ja on hiukan kiintynytkin siihen, mutta se on kuitenkin vain maisema. Elämä on matka, eikä Lennart Löfgren ole mies, joka vilkuilee taakseen, kun matka jatkuu.

Vartti sitten aulasta kuuluivat hissien ovien kilahdus ja vaimeat askeleet. Tumma varjo liukui ohi oven. Yleensä Lennart on paikalla ensimmäisenä ja tietää kyllä, kuka toinen aamuvirkku on.

Hän poimii pöydältä kynän ja pyörittelee sitä hetken sormien lomassa, naputtaa sillä poskeaan ja pyöräyttää tuolia neljänneksierroksen. Mustaa nahkaa ja vaaleaa tammea. Huoneen seinät on slammattu sinertävän harmaalla laastilla. Hopeaan kehystetyt leikkeet ja mainoskilpailujen kunniakirjat hallitsevat seiiniä ja vangitsevat katseen heti ovensuussa. Merkityksellisiä vain tässä maailmassa.

Pöydällä avoinna olevan kannettavan näytöllä mylläävät näytönsäästäjän väripallot. Hän napauttaa enteriä, ja tilalle syttyy sähköinen kalenteri. Edessä aukeava päivä on palaverien ja tapaamisten hallittu kaaos, joka matelee kohti iltaa kuin kylläinen kuristajakäärme. Normipäivä.

Tai ei aivan.

Lennart avaa netin ja etsii lentokentän saapuvien ja lähtevien listan. Kone on juuri laskeutunut. Hän nojautuu taaksepäin niin, että tuoli narahtaa tutusti, vetää kengänkärjellä alimman laatikon auki ja nostaa vasemman jalan sen reunalle.

Hänellä oli aikanaan terävä rystylyönti, mutta ehdottomasti paras valtti oli silti arvaamattomuus ja kyky rytmivaihdoksiin. Sitten polvi posahti ja pani pisteen tennisuralle.

Totta kai se harmitti tolkuttomasti. Unelma helähti palasiksi silmänräpäyksessä. Mutta toisaalta, äkkiä hän oli vapaa, vapaa loputtomista harjoituksista, aikatauluista, ruokavalioista, vaikkamistä. Vapaa tavalla, joka oli hänelle uutta.

Sitten pantiin lakit päähän ja maailma odotti ovi levällään.

Hankenin jälkeen hän valitsi markkinointiviestinnän ja tuotti pettymyksen etenkin enolle, mutta piti päänsä. Enolle hän oli aina